

RingoXanh

34
7-2013

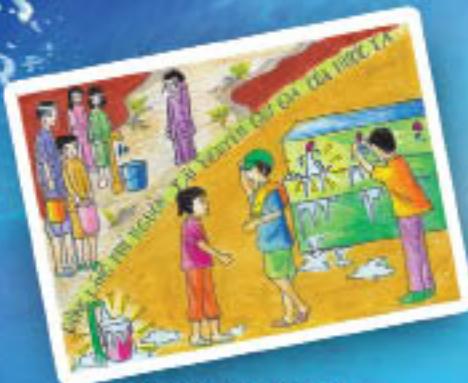
Chúa
Sơn lâm

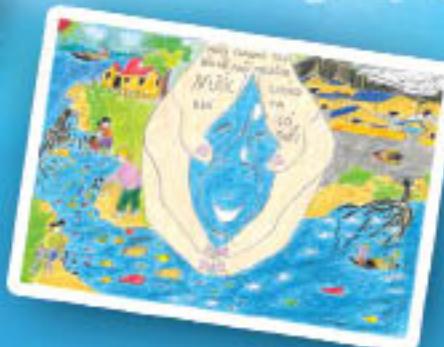
Mực và Bạch tuộc - Quái vật biển cả

Biến đổi khí hậu

CHUNG TAY BẢO VỆ NGUỒN NƯỚC

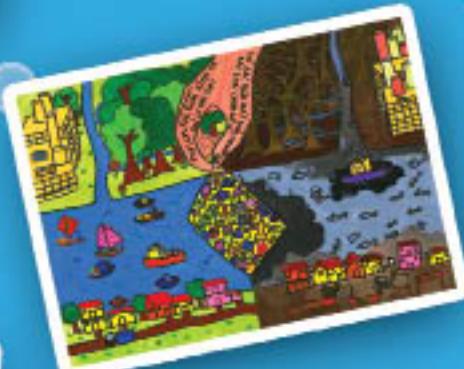
Đừng lãng phí nước
Hà Cẩm Tiên
Lớp 7/2, trường THCS Võ Thị Sáu, Bạc Liêu

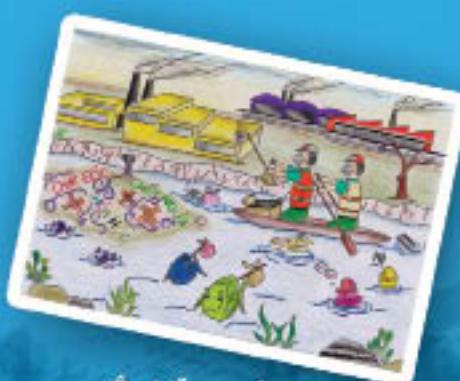
*Trái đất sẽ không còn nước sạch
nếu ý thức người dân kém*
Huỳnh Minh Tân
Lớp 8/6, trường THCS Nguyễn Du,
Rạch Giá, Kiên Giang

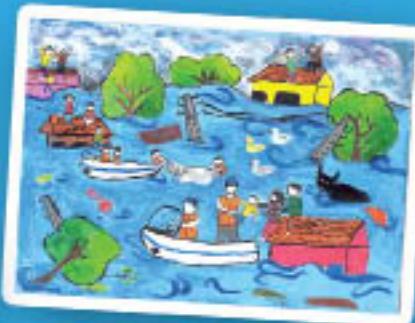
*Hãy chung tay bảo vệ môi trường nước
khi chúng ta có thể*
Thạch Hoàng Mẫn
Lớp 7, trường Dân tộc nội trú Tiểu Cần,
huyện Tiểu Cần, Trà Vinh

Môi trường nước
Phạm Thị Ngọc Hà
Lớp 9/1, trường THCS Lê Quý Đôn,
huyện Rạch Giá, Kiên Giang

Ô nhiễm nước
Lai Nam Tài
Lớp 7A, trường THCS Vĩnh Mỹ B,
huyện Hòa Bình, Bạc Liêu

Tác hại của nước
Nguyễn Minh Thư
Lớp 8/4, trường THCS Lý Tự Trọng,
Trà Vinh

Hãy ngăn chặn hành vi hủy hoại môi trường nước
Nguyễn Ngọc Kiều Hân
Lớp 9/3, trường THCS Phú Lộc, huyện Thạnh Trị,
tỉnh Sóc Trăng

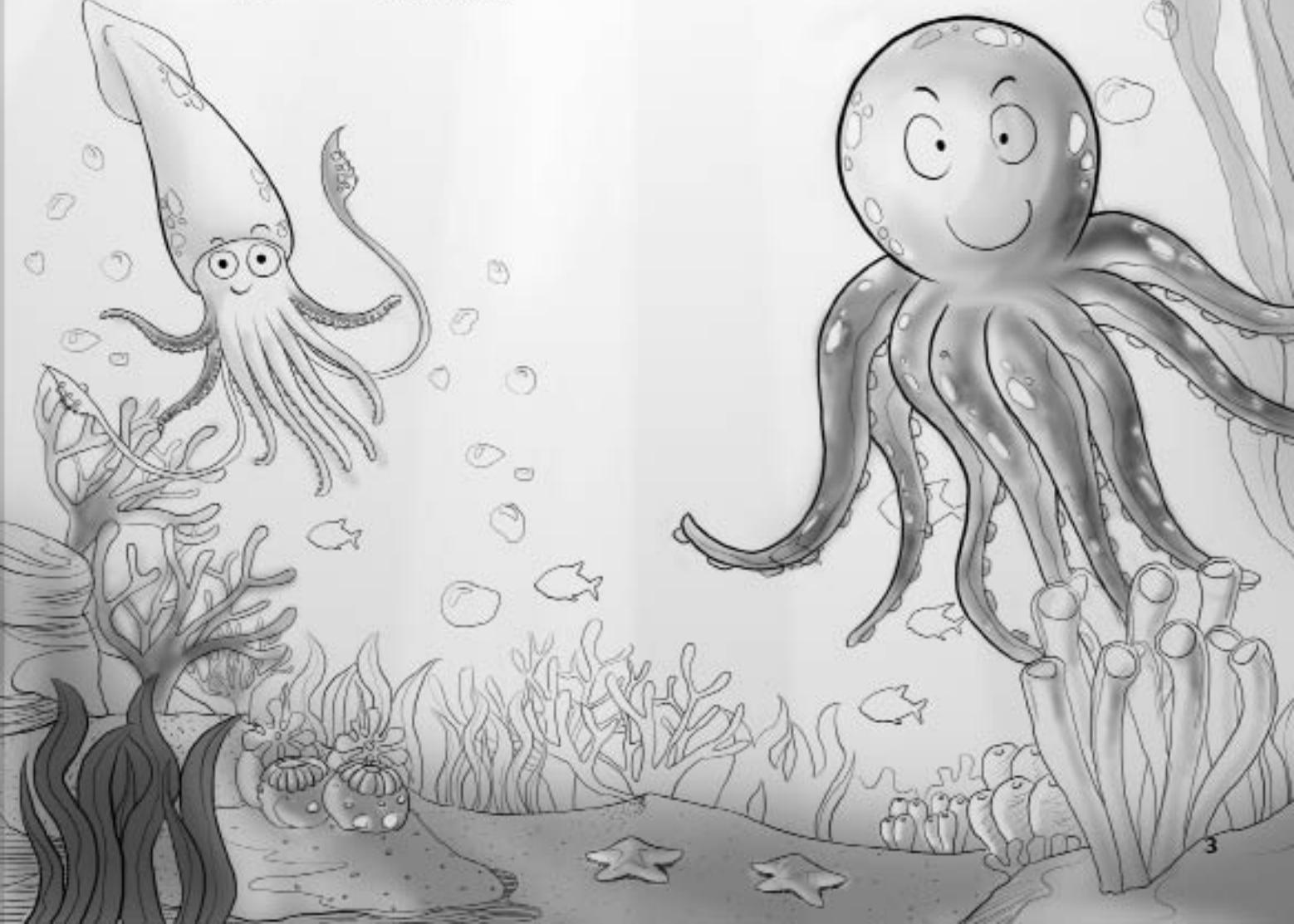
Các em thân mến!

Con người đang tự hủy hoại môi trường sống của mình. Riêng bị tàn phá khắp nơi, nhiệt độ của trái đất gia tăng kéo theo hàng loạt các hậu quả khôn lường. Thiên tai xảy ra ngày càng nhiều và ngày càng khắc nghiệt. Riêng Xanh số này sẽ cùng các em tìm hiểu về biến đổi khí hậu với những nguyên nhân và hậu quả của nó.

Riêng ngập mặn có vai trò rất quan trọng đối với môi trường và cuộc sống của con người. Liệu riêng ngập mặn có thể tồn tại trước sự biến đổi của khí hậu?

Trong số này, các em sẽ có dịp được ngup lặn dưới đại dương bao la để tìm hiểu về một số loài "thúy quái" của đại dương. Ngoài ra, chúng ta cũng có dịp để hiểu rõ hơn về số phận bi thương của loài hổ khi phải rời vào tay những nhà bảo tồn... róm.

Nào, chúng ta cùng tìm hiểu Riêng Xanh 34 các em nhé!

Mục lục

Mục và bách tuộc	05
Hệ sinh thái ven biển và hậu quả của biến đổi khí hậu	12
Chùa sơn lâm liệu có theo gót chân tê giác	19
Gương sáng môi trường	26
Pù Luông đại ngàn.....	28
Câu chuyện buôn bán động vật hoang dã.....	31
Trang câu lạc bộ	34
Góc chuyên gia	36

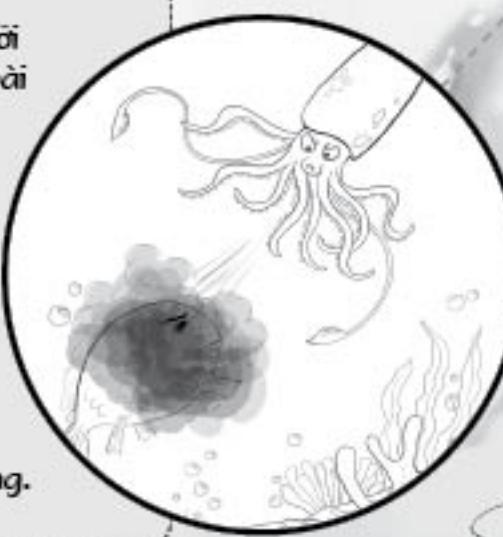
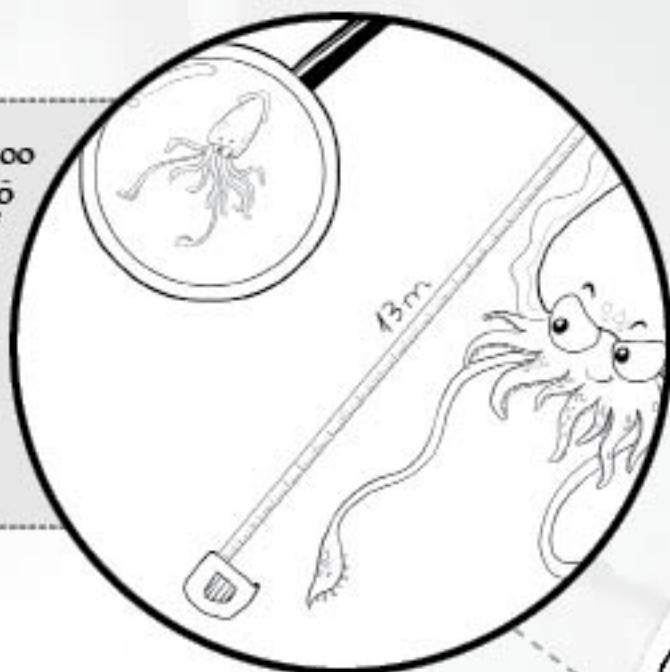
Trên thế giới có gần 400 loài mực. Một số loài có kích thước rất nhỏ, chỉ vài mi-li-mét, nhưng ngược lại có những loài dài đến 13m và nặng tới 450kg.

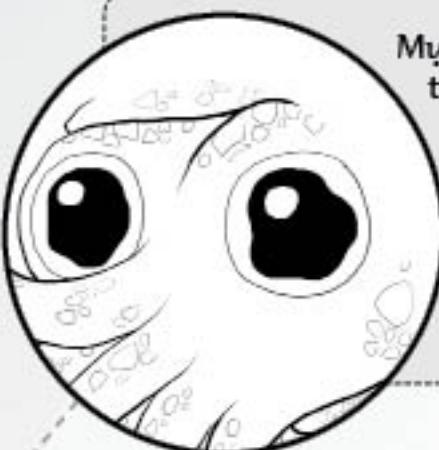
Mực có thể sống ở nhiều điều kiện môi trường khác nhau, từ những vùng biển ấm cho tới những khu vực lạnh giá, từ những bờ biển nóng cho tới những vùng biển sâu.

Cái tên mực dính liền với đặc điểm nổi bật của loài này. Trên người chúng có một túi dung dịch màu đen như mực viết. Khi bị kẻ thù tấn công, mực liền xả túi dung dịch này ra khiến cho kẻ thù không thể nhìn thấy chúng. Nhân cơ hội đó chúng tẩu thoát dễ dàng.

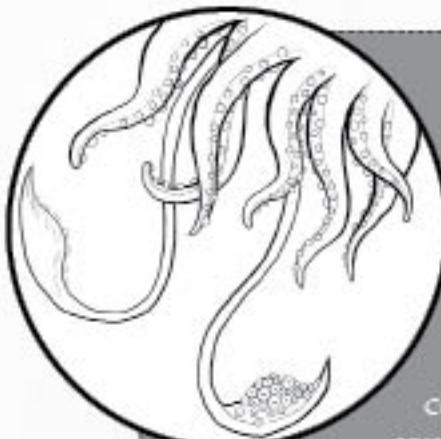

13m

Mực có đôi mắt rất to và tinh giúp chúng có thể nhìn tốt ở cả những nơi sâu và tối dưới đại dương. Tuy nhiên mực bị mù màu; không có khả năng phân biệt màu sắc.

Mực có 8 râu (tay) ngắn và hai râu dài. Hai chiếc râu dài làm nhiệm vụ vươn dài ra chộp rất nhanh lấy con mồi. Những chiếc râu còn lại có nhiệm vụ giữ con mồi, sau đó dùng mó xé nhỏ con mồi ra.

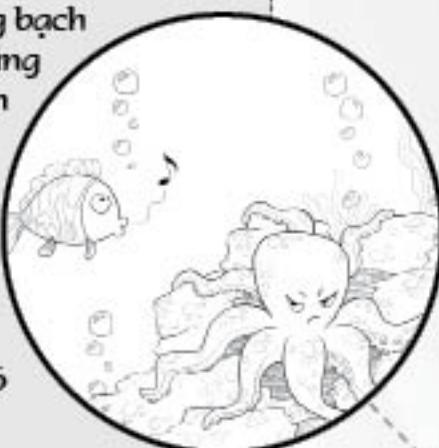
Mực mẹ đẻ ra rất nhiều trứng. Một số loài có thể đẻ đến 70.000 trứng.

Mực mẹ thường giấu trứng vào trong các khe đá để tránh kẻ thù. Tuy nhiên rất ít trứng nở được thành con vì thường bị các loài khác ăn mất. Sau 8 tuần trứng mực sẽ nở thành con

Mực chỉ sống được từ một đến ba năm. Hầu hết các loài mực chỉ sinh sản một lần trong đời. Mực bõ và mực mẹ thường chết không lâu sau khi sinh sản.

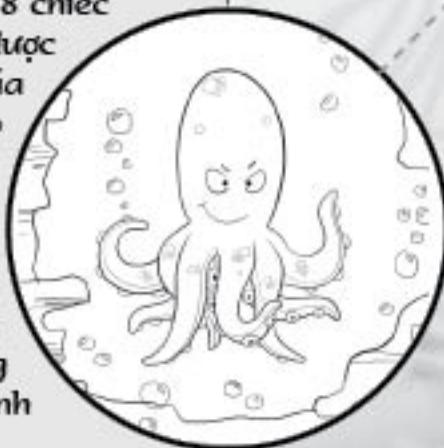
Bạch tuộc là bậc thầy về khả năng biến đổi màu sắc nhanh chóng và thể hiện biểu cảm. Thông thường bạch tuộc có màu nâu, nhưng khi sợ hãi chúng chuyển sang màu trắng. Khi chúng chuyển sang màu đỏ, cho biết rằng chúng đang tức giận! Bạch tuộc có thể chuyển đổi màu sắc để giống hệt với môi trường xung quanh khiến kẻ thù và con mồi khó có thể phát hiện ra chúng. Cũng giống như mực, bạch tuộc có thể phun mực để đánh lạc hướng kẻ thù. Khi cần, nó có thể tự cắt vòi để thoát thân.

Khác với mực thích bơi lội khắp nơi, bạch tuộc thích sống dưới đáy biển và dùng các "cánh tay" lực lượng để bò. Thỉnh thoảng chúng cũng bơi bằng cách hút nước vào rồi nước đẩy ra để tạo lực đẩy, giúp chúng bơi dễ dàng trong nước.

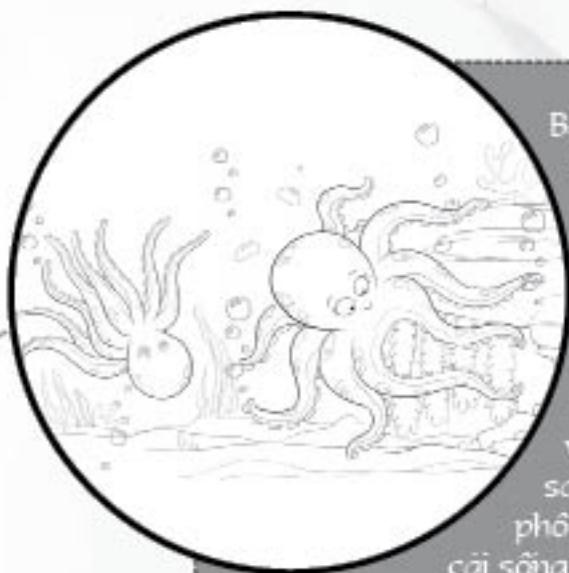

Với chiếc đầu kỳ dị gắn liền với 8 chiếc vòi đa năng, bạch tuộc thường được ví như là một loài thủy quái của đại dương. Bạch tuộc được cho là một loài nhuyễn thể vô cùng thông minh và có trí nhớ. Chúng có những ký ức lâu dài và ngắn hạn. Bạch tuộc có thể học và giải quyết các câu đố khá tốt. Chúng có thể xếp hình, tìm lối thoát trong mê cung và phân biệt được hình dáng của vật thể.

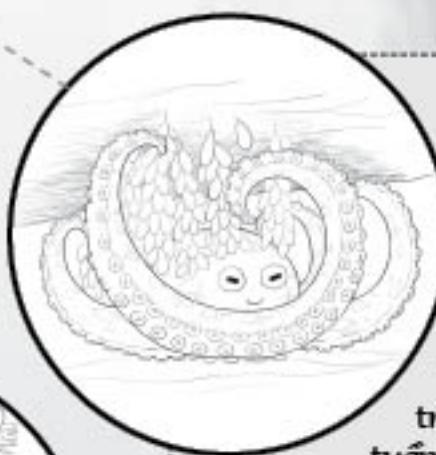

Ngoài khả năng biến hóa tài tình, tám chiếc "vòi" khổng lồ là những vũ khí săn mồi lợi hại. Nó chỉ việc ngồi đó và đợi con mồi đi qua rồi dùng 8 chiếc tay khổng lồ chộp lấy. Trên mỗi "cánh tay" có tới 240 lỗ hút giúp chúng giữ chặt con mồi rồi tiết ra chất độc để tiêu diệt con mồi.

Bạch tuộc chỉ sống được khoảng từ 6 tháng đến 2 năm. Bạch tuộc đực thường chết trong vòng vài tháng sau khi giao phối. Bạch tuộc cái sống lâu hơn một chút, cho tới khi trứng nở thành con.

Bạch tuộc chỉ sinh sản một lần trong đời. Con cái đẻ khoảng 150.000 trứng trong vòng 2 tuần. Sau đó, bạch tuộc mẹ dành hết phần đời còn lại để bảo vệ trứng khỏi bị ăn thịt. Sau hai tháng, bạch tuộc con nở ra, bạch tuộc mẹ thối chung ra khỏi tổ, lên trên bề mặt nước để thở. Bạch tuộc mẹ sau đó chết vì đói.

Bạch tuộc con sau khi sinh ra sẽ sống trôi nổi trên mặt nước khoảng một tháng để tìm kiếm thức ăn, sau đó mới trở về sống dưới đáy biển.

Mực bạch tuộc

Mực bạch tuộc là một trong những loài mực có kích thước lớn nhất trong các loài mực. Chúng sống ở các vùng biển sâu. Không giống như các loài mực khác, mực bạch tuộc không có hai râu dài để bắt mồi mà thay vào đó chúng có khả năng phát ra ánh sáng. Ánh sáng phát ra khiến cho con mồi bị mất phương hướng nên dễ bị tóm gọn. Các nhà khoa học cho rằng bộ phận phát quang còn giúp mực bạch tuộc trao đổi thông tin và cảnh báo kẻ thù.

Bạch tuộc đốm xanh

Trên thế giới có ba loài bạch tuộc đốm xanh. Chúng phân bố ở khu vực biển Thái Bình Dương, trong đó có Việt Nam. Chúng có kích thước rất nhỏ nhưng rất đẹp. Chúng được coi là một trong những loài sinh vật độc nhất trên thế giới. Nọc độc tiết ra từ một cá thể bạch tuộc đốm xanh có thể giết chết 27 người lớn.

Cái gì, CỦA AI?

Thông tin về bạch tuộc và mực bị sắp xếp lẩn lộn hết rồi. Bạn hãy tìm xem đâu là những đặc điểm tương ứng của mực và của bạch tuộc nhé! Thủ cùng tìm với các bạn khác xem ai nhanh nhất!

Mực

Đầu tròn giống hình bóng bay

Có thể bơi rất nhanh

Thay đổi màu, đổi con mồi ngang qua rồi dùng "tay" chụp lấy

Sống dưới đáy biển

Không có trí nhớ

Chủ yếu là bù

Có 2 râu dài dùng để bắt mồi

Sống ở nhiều độ sâu khác nhau

Có trí nhớ

Bạch tuộc

--- Thủ tài của bạn ---

Mực và bạch tuộc là các loài nhuyễn thể.

Hãy khoanh tròn tất cả những loài trong cùng ngành nhuyễn thể dưới đây nhé!

Ngao

Tôm

Ba ba

Hổ

Bọ cạp

Mực

Ốc

Cua

Éch

Trai

Chim

Cá

Thỏ

Rắn

Bướm

Sò

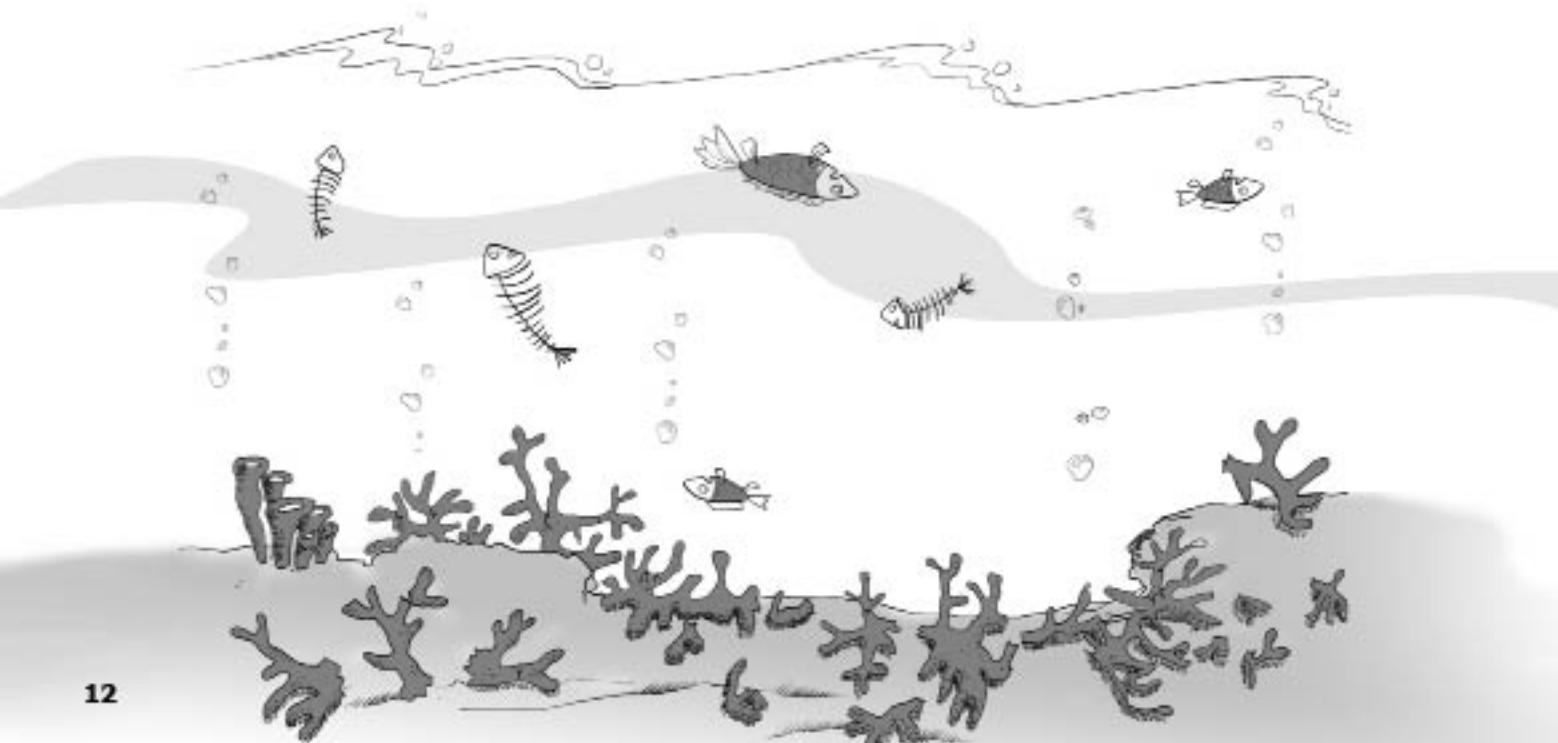
HỆ SINH THÁI VEN BIỂN VÀ HẬU QUẢ CỦA BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

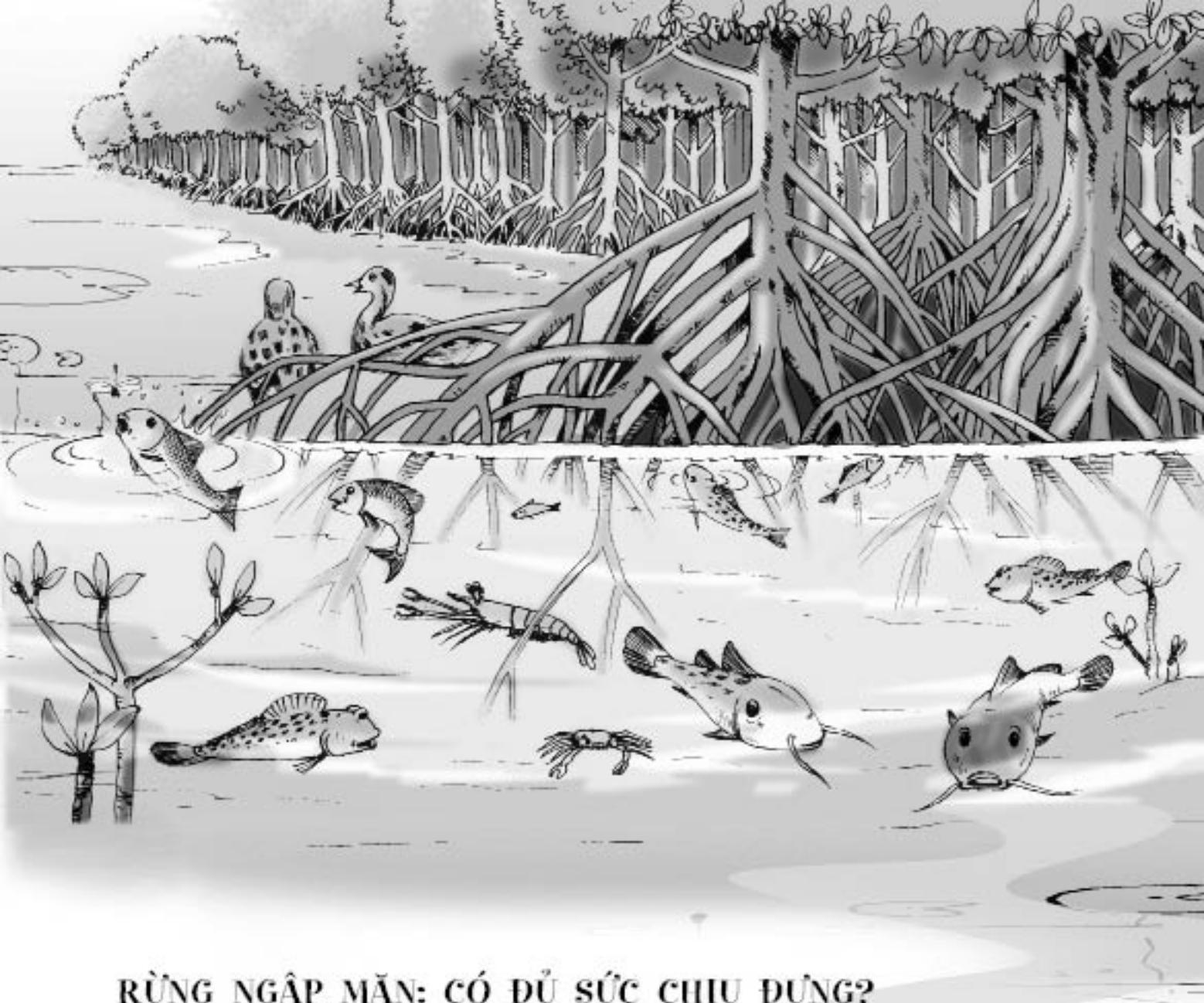
Biến đổi khí hậu là thử thách lớn nhất đối với hành tinh của chúng ta trong thế kỷ 21 này. Theo các nhà khoa học, Việt Nam là một trong 10 quốc gia trên thế giới sẽ phải chịu ảnh hưởng nghiêm trọng nhất bởi biến đổi khí hậu. Các vùng duyên hải, đặc biệt là đồng bằng sông Cửu Long, sẽ là nơi chịu thiệt hại nặng nề nhất.

SỰ THAY ĐỔI: TỐT HAY XẤU?

Nhiệt độ trung bình toàn cầu tăng và mực nước biển dâng gây ảnh hưởng lớn đến các hệ sinh thái ven biển. Chỉ những loài có khả năng thích nghi với sự thay đổi của môi trường sống mới có thể tồn tại còn những loài không thích nghi với điều kiện sống mới thì rất dễ bị tổn thương. Sự thay đổi về nhiệt độ hay mực nước biển khiến chúng bị suy giảm về số lượng loài, hoặc thậm chí dẫn đến tuyệt chủng. Sự thay đổi hay mất đi của một loài có thể tác động lớn đến những loài khác trong hệ sinh thái và ngay cả đối với con người.

Các rạn san hô xưa nay vẫn được ví như những cánh rừng nhiệt đới dưới biển bởi chúng là ngôi nhà lý tưởng của vô vàn loài sinh vật biển. Thế nhưng san hô lại có tiếng là "khô tính". Chúng chỉ phát triển ở độ sâu nhất định, nơi độ nhận lượng ánh sáng vừa đủ và nhiệt độ môi trường phù hợp. Tuy nhiên, bất kỳ một sự thay đổi nhỏ nào của môi trường xung quanh cũng ảnh hưởng đến sự sống còn của họ hàng nhà san hô. Nếu những cánh rừng nhiệt đới dưới biển bị biến mất thì các loài tôm, cua, cá sẽ đi về đâu?

RỪNG NGẬP MẶN: CÓ ĐỦ SỨC CHỊU ĐỤNG?

Rừng ngập mặn là hệ sinh thái vô cùng quan trọng trên trái đất. Rừng ngập mặn giúp bảo vệ bờ biển khỏi bị sạt lở, xói mòn do bão hay sóng thần gây ra. Nhiều loài sinh vật biển lấy rừng ngập mặn là nơi trú ngụ, một số loài khác lại chọn nơi đây để sinh sản, nuôi con và để tránh những kẻ thù nguy hiểm ngoài đại dương. Chính nhờ những cánh rừng ngập mặn mà sự sống dưới đại dương càng trở nên phong phú.

Khác hẳn với hệ sinh thái san hô, rừng ngập mặn nổi tiếng về khả năng thích nghi cao với sự thay đổi của môi trường xung quanh. Chúng có thể thay đổi, dịch chuyển theo sự thay đổi của điều kiện tự nhiên. Ở nhiều nơi, rừng ngập mặn có thể lấn ra biển hàng năm nhờ sự bồi tụ của bùn đất hoặc dần đi sâu vào đất liền. Ở Việt Nam, trong vài thập kỷ qua nhiều cánh rừng ngập mặn đã bị biến mất, thay vào đó là các đầm nuối tôm.

Giờ đây, những cánh rừng ngập mặn còn sót lại đang đứng trước thử thách mới; nước biển dâng sẽ khiến nhiều cánh rừng ngập mặn bị thu nhỏ, chúng không thể "di cư" về phía đất liền bởi đã bị các công trình xây dựng của con người chặn lại.

ĐÚNG HAY SAI

Biển đổi khí hậu ảnh hưởng lớn đến các hệ sinh thái cũng như cuộc sống của con người trên trái đất. Bạn hãy cho biết những hậu quả do biến đổi khí hậu gây nên bằng cách lựa chọn Đúng hoặc Sai cho những thông tin bên dưới.

Nếu băng ở hai cực tiếp tục tan chảy khiến cho mực nước biển dâng cao thêm một mét thì hàng triệu người dân Việt Nam, đặc biệt là người dân ở thành phố Hồ Chí Minh, đồng băng Sông Cửu Long và đồng băng sông Hồng sẽ bị mất nhà vì bị nước biển nhấn chìm. Họ sẽ ở đâu đây?

MẤT NHÀ

Hàng triệu hecta đất sẽ bị nước biển nhấn chìm hoặc bị nhiễm mặn. Đồng băng Sông Cửu Long sẽ không còn là vựa lúa của cả nước vì hầu hết chúng đã bị nước biển xâm lấn.

MẤT ĐẤT CANH TÁC

Đất đai gia tăng do sự biến đổi khí hậu. Ở Việt Nam, đất sẽ gia tăng ở nhiều nơi với cường độ mạnh, gây ra nhiều thiệt hại cho con người và các hệ sinh thái.

ĐẤT ĐA GIA TĂNG

DÂN CƯ ĐÔNG ĐỨC

ĐỔI NGHÈO HOÀNH HÀNH

THIỆT HẠI KINH TẾ

Do biến đổi khí hậu mà dân số nước ta gia tăng đột biến, không thể kiểm hãm vì mọi gia đình đều muốn sinh nhiều con để có nhiều sức lao động và để bảo vệ họ khỏi các cuộc xung đột giữa các gia đình, khiến cho đất nước càng lâm vào cảnh đói kém

Nhiều khu vực thuộc đồng bằng sông Hồng và sông Cửu Long bị nhấn chìm và năng suất đánh bắt thủy sản bị sụt giảm nghiêm trọng, thực phẩm trở nên khan hiếm, không đủ đáp ứng nhu cầu của người dân cũng như cung cấp cho thị trường. Mọi thứ đều trở nên đắt đỏ, vượt quá khả năng chi trả của đại đa số người dân. Nạn đói sẽ xảy ra ở khắp mọi nơi.

Năng suất đánh bắt thủy sản bị suy giảm nghiêm trọng do các loài cá bị mất môi trường sống và nơi sinh sản an toàn. Hàng ngàn ngư dân sẽ phải bỏ nghề vì không còn nhiều cá để đánh bắt. Hàng ngàn người khác làm nghề kinh doanh, chế biến thủy hải sản cũng bị mất việc. Họ sẽ nuôi sống gia đình bằng cách nào đây?

CHỊ MẮM TRẮNG

Chị Mắm Trắng được phong là "hoa
Chậu" của rừng ngập mặn Bạc Liêu.

Vẻ đẹp của chị mang vị mặn mà của biển và vẻ đẹp rực rỡ
của ánh nắng mặt trời. Đường như, chị Mắm đã có mặt ở nơi đây từ bao
đời và đã chung kiếp bao thế hệ nhà tôm cá sinh ra và lớn lên nơi đây.

Bộ rễ của chị Mắm Trắng là nơi duy nhất mà mẹ Tôm Càng Xanh chọn làm nơi ấp
trứng và đón chào lũ con ra đời, nơi đây vừa ấm cúng, vừa an toàn tránh xa lũ cá
lón hung dữ. Dưới bộ rễ của chị Mắm, Tôm Càng Xanh thích nhất một lỗ nhỏ được
bao bọc cẩn thận bởi những chiếc rễ nhỏ nhưng vững chãi. Tôm Càng Xanh thích
ngủ ở đó vì nó tuyệt đối an toàn, chẳng có kẻ thù nào có thể tấn công được. Cứ
thế, cuộc đời chị Mắm vô tình gắn liền với bao thế hệ nhà Tôm Càng Xanh.

Chị Mắm rất dị dởm nhưng lại có máu buồn. Tôm Càng Xanh nhớ ngày còn
bé, chị em chúng rất thích chọc cười chị. Chúng thường dùng những
chiếc chân nhỏ xíu bò lên bò xuống bộ rễ khiến chị không thể
nhịn được cười, người chị rung lên bần bật cứ như trời
đang cõi bão. Một lần chị Mắm quyết tâm "trả
thù". Chị lấy lá che kín khiên cho chị
em nhà Tôm Càng Xanh

chẳng thể nhìn thấy gì. Rồi sau đó, chị dùng bộ rễ của mình già vờ làm đàn cá hung tợn đang đi kiếm mồi. Chị nhử nước đánh tung tóe khiến cho bộ rễ của chị trông chẳng khác gì một đàn cá dữ dằn. Chị em Tôm Càng Xanh được một trận hú via, chúng chạy toán loạn khắp nơi, đầu va vào nhau loạn xạ. Có con râu còn bị mắc kẹt vào rễ cây, có con thi đâm sầm vào một đám bùng nhưng khiến nó mất cả tiếng đồng hồ mới thoát ra được. Tất cả tháo chạy thật nhanh để tìm chỗ nấp. Chị Mắm Trắng được phen khoái chí, cười nắc nẻ.

Thời gian cứ thế trôi, Tôm Càng Xanh giờ đã chuẩn bị làm mẹ. Nó muôn quay trở lại nơi nó được sinh ra vì đó là nơi tuyệt vời và an toàn nhất để những đứa con bé bỏng của nó được sinh ra và lớn lên. Ý nghĩ quay trở lại ngôi nhà cũ, được gặp lại chị Mắm Trắng khiến nó vô cùng phấn khích.

Nó mãi miết bơi, bơi mãi, bơi mãi trong đêm tối. Khi mặt trời mọc cũng là lúc nó không còn cách ngôi làng bao xa. Thế nhưng càng đèn gần, nó càng linh cảm có điều gì đó rất tệ đã xảy ra. Nó vô cùng bàng hoàng và không thể tưởng tượng nổi, cả ngôi làng bình yên xưa kia nay đã hoàn toàn biến mất. Nó không thấy một bóng dáng của sự sống, ngoài anh Đuốc, chị Bần đang dần chết vì bộ rễ và thân mình bị vùi sâu dưới cát. Nó cố gắng lèn khỏi mặt nước để tìm chị Mắm Trắng. Nó cố gọi tên chị nhưng hình như chị đâu có nghe thấy. Giống như bạn bè, chị đã bị rụng rất nhiều lá và đang thở một cách khó khăn.

Nó đứng đó, thất thần nhìn chị Mắm. Nước mắt nó tuôn trào. Nó thấy cơ thể mình sao bỗng dung nặng nề, khó thở vì nó biết chẳng thể làm gì để cứu được chị.

Cuối cùng nó cũng hiểu rằng nó không thể đứng mãi đó được. Nó cần một ngôi nhà mới an toàn cho lũ con nhưng biết đi đâu bây giờ? Cảnh rừng ngập mặn này là ngôi nhà an toàn duy nhất mà nó biết.

T R O C H O I Ô CHƯ

Có 5 hành động thiết thực mà mỗi người đều có thể làm hàng ngày góp phần chống biến đổi khí hậu. Hãy xem đó là những hành động gì nhé!

B	A	O	T	C	E	G	I	A	X	H	U	O	Y	A	G	V	E	X	B	V
M	P	G	I	A	M	T	H	I	E	U	R	A	C	T	H	A	I	M	A	O
G	L	I	Y	T	U	P	A	O	X	N	C	M	O	H	N	E	U	L	O	K
Z	C	U	N	E	I	O	K	R	S	G	N	L	Y	M	P	Y	V	K	V	M
G	P	T	Q	A	P	K	E	L	N	E	T	K	P	O	E	I	B	H	E	L
U	P	R	P	U	M	L	A	R	G	R	Q	L	H	K	H	R	U	O	R	Q
Q	N	O	L	Y	Q	G	R	T	I	H	T	A	V	M	C	E	Q	A	U	E
N	V	N	T	I	E	T	K	I	E	M	D	I	E	N	A	O	K	N	N	U
G	U	G	H	O	A	G	D	E	N	G	A	U	I	K	I	L	O	N	G	V
K	O	C	Q	G	J	B	E	R	V	T	K	M	C	X	A	Q	P	U	M	N
T	E	A	V	C	R	I	U	G	M	U	E	A	T	M	V	P	H	T	S	G
M	X	Y	R	U	D	B	P	K	A	Q	G	R	L	K	O	M	T	Q	H	A
N	C	K	H	O	N	G	D	U	N	G	T	U	I	N	I	L	O	N	G	O
B	Q	T	S	K	A	T	V	D	N	M	H	Y	O	B	A	O	N	E	G	H
I	R	Y	G	S	A	M	R	T	Q	R	U	E	A	S	K	H	B	I	O	T

GIẢI ĐÁP TRANG 11

"CÁI GI, CỦA AI"

Mực	Bach tuoc
Đầu hình tam giác	Đầu tròn giống hình bóng bay
Có thể bơi rất nhanh	Chú yếu là bơi
Có 2 râu dài dùng để bắt mồi	Thay đổi màu, đợi con mồi ngang qua rồi dùng "tay" chộp lấy
Sống ở nhiều độ sâu khác nhau	Sống dưới đáy biển
Không có trí nhớ	Có trí nhớ

"THÚ TÀI CỦA BẠN"

Số phận của chúng ta
liệu có như tê giác?

CHÚA SƠN LÂM

LIỆU CÓ THEO GÓT CHÂN TÊ GIÁC?

Cách đây vài năm, người Việt xót xa vĩnh biệt cá thể tê giác cuối cùng bị giết để lấy sừng tại Vườn quốc gia Cát Tiên. Rồi đây, loài nào sẽ phải chịu chung số phận với tê giác? Nhiều người cho rằng, chẳng bao lâu nữa loài hổ Đông Dương của Việt Nam sẽ vĩnh viễn không còn tồn tại trong tự nhiên.

XỨNG DANH CHÚA TẾ?

Hổ được mệnh danh là chúa tể của muôn loài và từng xuất hiện ở nhiều cánh rừng từ Bắc vào Nam. Chúng thích sống và săn mồi đơn lẻ. Lãnh thổ của mỗi hổ đực rộng tới 60 km² còn của hổ cái khoảng 20 km². Sở hữu kỹ năng săn mồi điêu luyện khiến hầu như chẳng con mồi nào có thể thoát được một khi đã vào tầm ngắm của chúng, ngay cả các loài to lớn hơn chúng rất nhiều như trâu, bò. Một đêm chúng có thể đi săn trong vòng bán kính 30 km và ăn đến 30 kg thịt. Trong tự nhiên loài hổ không sợ bất cứ loài nào, trừ con người.

THỜI OAI HÙNG ĐÃ QUA...

Oai hùng là thế vậy mà giờ đây hổ đã bị tuyệt chủng ở nhiều khu rừng của Việt Nam. Rừng đã bị thu hẹp và tàn phá nặng nề. Những loài động vật là nguồn thức ăn của chúng cũng ngày càng bị cạn kiệt do nạn săn bắt của con người. Thêm vào đó, con người lại rao riết săn bắt hổ để nấu cao khiên cho chúng khô còn đường sống. Theo các nhà khoa học thì ở Việt Nam chỉ còn dưới 30 cá thể hổ sống sót trong tự nhiên.

TUYỆT DIỆT VÌ NIỀM TIN MÙ QUÁNG?

Cái danh Chúa Sơn Lâm đã đem lại không ít phiền toái cho loài hổ. Nhiều kẻ tham lam tin rằng ăn thịt hổ hay sử dụng cao hổ sẽ mang lại cho họ sức mạnh phi thường như loài hổ. Một số kẻ khác thì cho rằng cao hổ cốt có thể chữa được bách bệnh mà chẳng cần dựa trên một cơ sở khoa học nào. Chính vì những niềm tin mù quáng này mà hổ đã bị săn bắt cạn kiệt ở các khu rừng.

Hổ có thể chạy, nhảy, trườn và cả bơi nữa. Khác với mèo, hổ là loài rất thích nước và bơi rất giỏi.

Hổ Đông Dương phân bố tại 7 quốc gia: Việt Nam, Thái Lan, Lào, Campuchia, Mianma, Malaysia và Trung Quốc.

CAO HỔ

NHỮNG NHÀ BẢO TỒN HỔ... RỎM

Trong khi số lượng quần thể hổ trong tự nhiên ngày càng bị suy giảm một cách nghiêm trọng thì số lượng hổ bị nuôi nhốt trong các trang trại lại ngày một gia tăng. Việt Nam hiện có đến hơn 100 cá thể hổ đang bị nuôi nhốt tại các trang trại, lớn hơn gấp ba lần số lượng hổ trong tự nhiên.

Một số chủ trại nuôi hổ vẫn huyễn hoang tuyên bố rằng họ nhân nuôi hổ vì yêu quý và để giúp bảo tồn chúng khỏi nguy cơ bị tuyệt chủng. Không khó để có thể chứng minh rằng đó chỉ là những lời ngụy biện của những kẻ đặt lợi ích cá nhân lên trên hết lợi ích của cộng đồng cũng như sự tồn tại của loài hổ trong tự nhiên.

SẮN BẮT, BUÔN BÁN BẤT HỢP PHÁP... ĐỂ BẢO VỆ?

Tất cả các cá thể hổ ban đầu tại các trang trại đều có nguồn gốc bất hợp pháp. Chúng bị đưa đến đây để sống nốt cuộc đời còn lại trong các chuồng cũi chật hẹp và dần mất đi kỹ năng sống và kiếm mồi trong tự nhiên. Nếu các chủ trang trại hổ là những nhà bảo tồn thực thụ thì họ đã không mua bán những cá thể hổ bất hợp pháp. Họ phải có các phương pháp nuôi nấng, chăm sóc một cách khoa học để chúng không bị mất đi bản năng sinh tồn trong tự nhiên khi được thả về rừng. Có như vậy, chúng mới mong có cơ hội tồn tại. Thực chất việc buôn bán, nuôi nhốt hổ chỉ là để kiếm lời.

NHÂN NUÔI ĐỂ... BẢO TỒN?

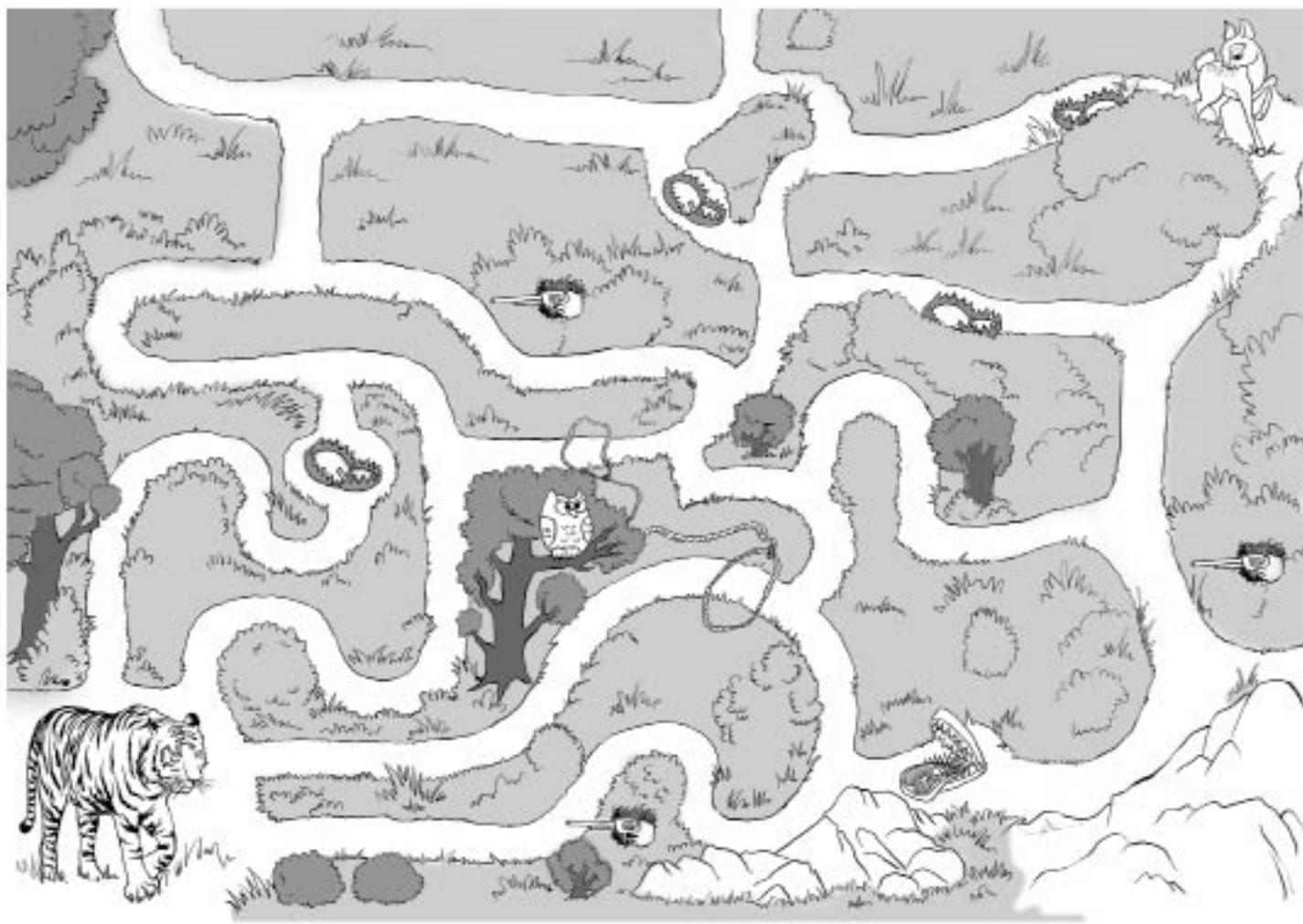
Một chủ trang trại hổ từng biện hộ việc nhân nuôi hổ trái phép của mình là nhằm mục đích cho hổ sinh sản để giúp "bảo tồn" loài hổ quý hiếm của đất nước. Hồi ối, một kiểu biện hộ thật ngây ngô và "dễ lọt tai".

Giống như mèo nhà, hổ rất dễ sinh sản trong điều kiện nuôi nhốt. Hổ cái bắt đầu sinh sản khi được khoảng ba tuổi ruồi và mỗi lứa thường sinh ra khoảng ba chú hổ con. Vì lợi nhuận, các chủ trang trại cho hổ sinh sản tràn lan dẫn đến hiện tượng giao phối cận huyết, pha trộn nguồn gen. Hơn nữa, các chủ trang trại không màng đến các kỹ thuật chăm sóc để giúp hổ con sinh ra trong điều kiện nuôi nhốt có thể duy trì và phát huy khả năng sinh tồn ngoài tự nhiên mà ngược lại, những cá thể hổ sinh ra tại các trang trại gần như mất hẳn những kỹ năng giúp chúng tồn tại trong tự nhiên. Vì vậy, việc nhân nuôi hổ tại các trang trại thực chất là để đáp ứng lòng tham lam, ích kỷ của con người chứ không hề có giá trị bảo tồn loài hổ đang có nguy cơ bị tuyệt chủng của chúng ta.

THOÁT NẠN?

Trước đây, mỗi tối đi săn mỗi tối với Chúa Sơn Lâm là một cuộc phiêu lưu kỳ thú vì chẳng khó khăn gì để tìm thấy một con mồi béo bở mà lại chẳng phải lo những tay thợ săn rình rập. Tuy nhiên, những cảnh rừng giờ đây không còn là ngôi nhà bình yên nữa vì chúng luôn là mục tiêu săn bắn của những kẻ tham lam. Thử xem bạn có thể giúp Chúa Sơn Lâm thoát nạn trong buổi đi săn này không nhé.

VUI VUI CHÚA TẾ

Hổ rất hăng diện vì được biết đến như một vị Chúa tể của muôn loài. Một hôm, để xem oai phong của mình đến đâu, hổ đến gặp nhím:

Thấy nhím đang đi ngang qua đường, hổ dông đặc hỏi: Nhím ơi, nhà người có biết ai là Chúa tể của khu rừng này không?

Nhim sợ quá, xù lông lắp bắp: Dạ thưa, đó chính là ông, ngôi hổ đáng kính ạ!

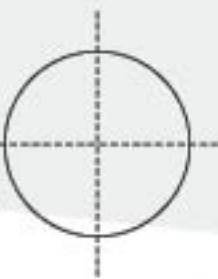
Hổ thích thú đến hỏi tiếp chú khỉ đang leo cây bứt quả: "Này khỉ, may có biết ai là Chúa tể của muôn loài không?"

Khi sợ quá ngã nhào xuống đất, bị đồng hoa quả rơi trúng người. Mặc dù é ẩm cả người nhưng khỉ vẫn phếu phào: Dạ..dạ... ngồi đó ạ. Chính ngài là Chúa tể ạ!

Nghe xong hổ càng thấy oai. Đi tiếp một đoạn thấy voi đang ăn mấy búp chồi non, hổ liền tiến đến phát vào móng voi hỏi: "È này! Người có biết ai là Chúa tể của muôn loài không?"

Voi nghe xong liền lấy voi nháy bóng hổ lên cao rồi quật xuống dưới đất. Sau đó nó dùng chân trước đá hổ ra xa. Phải mất một lúc hổ mới lồm cồm bò dậy và nói "người không biết câu trả lời thì thôi chứ sao mà phải túc giận vậy?"

SĂN MỒI

Hổ có kỹ năng săn mồi thiện nghệ. Tốc độ chạy của chúng có thể lên đến 65km/h.

Đôi mắt tinh nhanh giúp chúng nhìn xuyên thấu màn đêm. Bộ vuốt sắc lẹm cùng với những chiếc răng nanh to nhọn khiến cho con mồi khó lòng trốn thoát. Thử xem bạn có tinh nhanh được như chú hổ này không nhé. Hãy xem ai có thể tìm ra các con mồi làm thức ăn của hổ trong bức tranh này một cách nhanh nhất!

Chiến sĩ bảo vệ **rùa**

Cô hương dẫn viên du lịch tương lai sinh năm 1993 từ lâu đã được mệnh danh là "chiến sỹ bảo vệ rùa". Tình yêu và mong muốn tham gia bảo vệ động vật hoang dã (ĐVHD) đến với Phương thật tinh cờ.

Còn nhớ trận lụt lịch sử năm 2008, một chú rùa tai đỏ theo dòng nước lạc vào nhà Phương. Thấy chú rùa đáng yêu, Phương đã giữ lại nuôi. Mỗi ngày, Phương đều dành thời gian lên mạng để tìm hiểu về các loài rùa và cách chăm sóc chúng. Cũng từ đó, Phương bắt đầu sưu tập rùa và mang về nuôi. Trong quá trình tìm hiểu về rùa, Phương đã biết đến Mạng lưới Tình nguyện viên Bảo vệ ĐVHD. Vì yêu rùa, Phương liền đăng ký tham gia. Không ngờ, điều này đã dẫn đến một sự thay đổi lớn.

Ban đầu tham gia Mạng lưới, Phương chỉ nghỉ tham gia cho vui. Nhưng sau một thời gian, Phương có dịp tìm hiểu thêm về thiên nhiên, về các loài ĐVHD, Phương hiểu rằng mua rùa về để chăm sóc không phải là cách để bảo vệ chúng bởi như vậy là vô tình tiếp tay cho những kẻ săn bắt và buôn bán trái phép. Vì thế, Phương đã chuyển giao toàn bộ số rùa của mình về trung tâm cứu hộ và khuyến khích nhiều thành viên trong nhóm tự nguyện chuyển giao rùa.

Không dừng lại ở đó, Phương tích cực tham gia điều tra, thông báo về các vi phạm liên quan tới ĐVHD. Phương nhớ rất rõ chiến công đầu tiên tham gia giải cứu 5 chú khỉ bị nuôi nhốt tại một nhà dân và chuyển chúng về Trung tâm cứu hộ ĐVHD và Kỹ thuật bảo vệ rừng Sóc Sơn. Chiến công này càng làm tăng thêm niềm đam mê bảo vệ ĐVHD. Từ đó tới nay, Phương trở thành một tuyên truyền viên tích cực, giúp nhiều bạn trẻ khác hiểu được tầm quan trọng của việc bảo vệ ĐVHD khỏi nạn săn bắt và buôn bán trái phép đồng thời khuyến khích nhiều bạn cùng tham gia hành động.

Phương tâm sự "Em mong muốn ngày càng có nhiều người biết rằng các loài ĐVHD của chúng ta chẳng còn là bao. Chúng sinh ra có quyền được sống và được bảo vệ như con người. Chúng không phải là thuốc, đồ ăn, đồ trưng bày, đồ trang sức hay là áo quần của chúng ta." Phương nói: "Sở dĩ em chọn trở thành một hướng dẫn viên du lịch vì em muốn mình được đi tới nhiều nơi, để được tận mắt nhìn thấy thiên nhiên hoang dã tươi đẹp của đất nước và hơn hết là ngắm nhìn những loài động vật mà em mới chỉ thấy qua tranh ảnh".

Pù Luông ĐẠI NGÀN

Những

vách núi đá vôi lồm
chỗm, sắc nhọn được bao
bọc bởi những cánh rừng trù
phú đá tạo nên một Pù Luông
vô cùng độc đáo, mang đậm bản
chất và sự huyền bí của một vùng
Cax-tơ. Những nếp nhà sàn, những
thửa ruộng bậc thang của người
Mường, người Thái khiến cho
Pù Luông càng trở nên
quyến rũ.

TUYẾT TÁC CỦA THIÊN NHIÊN

Pù Luông được tạo thành từ hai dải núi đá vôi chảy song
song theo hướng Tây Nam - Đông Bắc hình thành từ cách
đây trên 200 triệu năm. Trải qua bao năm tháng, mưa và
gió đã gọt giũa, bào mòn những ngọn núi đá vôi, tạo nên
những đỉnh núi gai góc, kỳ quái. Nước mưa khiến các phiến
đá vôi hòa tan, tạo thành các hệ thống sông suối ngầm và
hang động vô cùng độc đáo.

Hang Dơi, nơi trú ngụ của hàng ngàn chú dơi là một tuyệt tác
của thiên nhiên, nằm vắt vẻo trên sườn núi được bao bọc bởi
cây rừng khiến bất kỳ ai từng được đặt chân đến nơi này cũng ngất
ngây trước sự kỳ công của tạo hóa. Các nhũ đá, cột đá long lanh, được
tạo nên từ bao đời, chạm trổ vô số những hình thù kì dị, ngộ nghĩnh. Bóng tối huyền
ảo thêm hơi lạnh tỏa ra từ đá và những giọt nước tí tách nhỏ xuống từ trần hang
khiến người ta có cảm giác như lạc vào một thế giới xa xưa, tách biệt.

NHỮNG CỰ ĐÃN ĐẶC BIỆT

Pù Luông là một trong những khu rừng cuối cùng còn sót lại của vùng đồng bằng Bắc Bộ.
Nhiều loài động thực vật ở đây mang đặc trưng của địa hình núi đá vôi

Đa b López

Người ta đặt cho chúng cái tên như vậy chẳng oán chút nào. Quả đât
rất ngọt và thơm ngon dễ dàng dù đã được các loài vật đến đánh chén.
Sau khi ăn no nê những quả đã chín mọng, các loài vật thải phân kèm
những hạt đá lên những nhánh, hốc trên thân cây khi di chuyển. Từ
đó cây đa con được nảy mầm. Bộ rễ của chúng phát triển rất nhanh,
bám dọc theo cây chủ xuống dưới đất rồi lấn dần tạo thành thân cây..
Những chiếc rễ cầm được xuống đất có nhiệm vụ hút nước và mang
khoáng chất lên nuôi cây. Trên tầng cao, chúng tạo ra một tầng tán
xót rộng chiếm lấy những vị trí nhiều ánh sáng nhất để quang hợp và
che mát bóng cây chủ. Thế rồi, khi có thể sống độc lập, loài đa b López
cột chặt lấy cây chủ tội nghiệp đến khi vỏ cây chủ không thể mang các
đường chất nuôi phần trên thân, các đám lá không còn ánh nắng để
quang hợp nên cây chủ sẽ dần từ giờ cuộc đời.

Voọc mông trắng

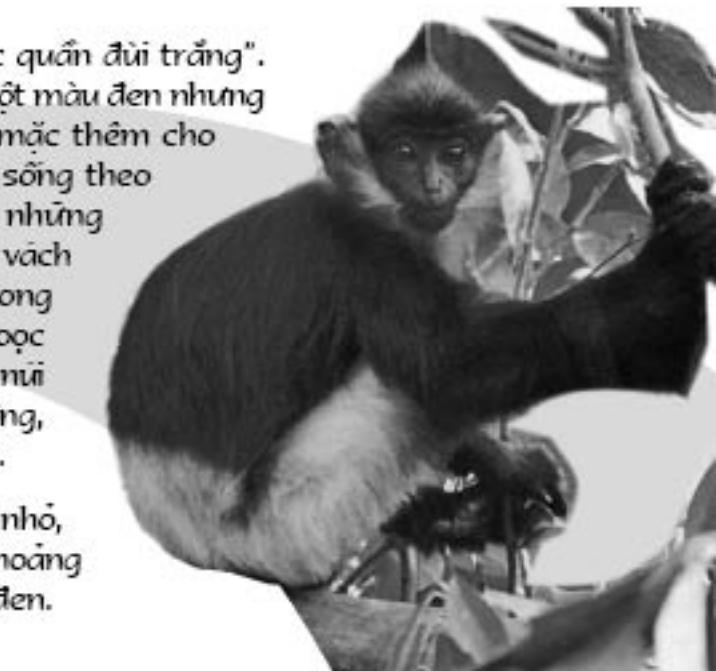
Loài voọc này còn có cái tên ngộ nghĩnh "voọc quần đùi trắng". Chúng chẳng thể lẫn với ai được vì cơ thể toàn một màu đen nhưng lại có phần mông trắng toát như được ai đó mặc thêm cho một chiếc quần soóc màu trắng. Chúng thích sống theo bầy đàn. Ban ngày chúng cùng nhau đi kiếm những loại lá cây ưa thích còn ban đêm ngủ trên các vách đá nhưng nếu trời lạnh chúng sẽ chui tọt vào trong hang đá. Hiện nay, chỉ còn khoảng 200 cá thể voọc mông trắng trong tự nhiên, sống trong các vùng núi đá vôi ở miền Bắc Việt Nam, trong đó có Pù Luông, mà không có ở bất kỳ nơi nào khác trên thế giới.

Mỗi năm, voọc mẹ sinh được một con. Khi còn nhỏ, voọc con có bộ lông màu vàng óng nhưng sau khoảng 4 tháng tuổi thì bộ lông dần chuyển sang màu đen.

Lan hài

Dưới những tán rừng nhiệt đới, nơi khí hậu luôn mát mẻ và ẩm ướt, là thiên đường của các loài lan. Trong thế giới lan thi lan hài luôn làm người ta phải ngỡ ngàng trước vẻ đẹp muôn hình muôn dạng.

Có loài mang cái vẻ đẹp kiêu kỳ, dài các nhưng có loài lại mang vẻ đẹp dịu dàng, e lệ. Tiếc thay, cũng chính vì vẻ đẹp này mà chúng bị con người khai thác đến cạn kiệt ngoài tự nhiên. Nhiều loài trong số chúng đang đứng trước nguy cơ bị tuyệt chủng.

Báo gấm

May mắn hơn một số loài thuộc họ mèo lớn khác như hổ và báo hoa mai, những loài đã bị tuyệt chủng tại Pù Luông, báo gấm là một trong số ít loài mèo hiếm hoi còn sống sót được cho đến ngày nay. Sự may mắn này có lẽ nhờ vào bản năng sống bí ẩn của chúng.

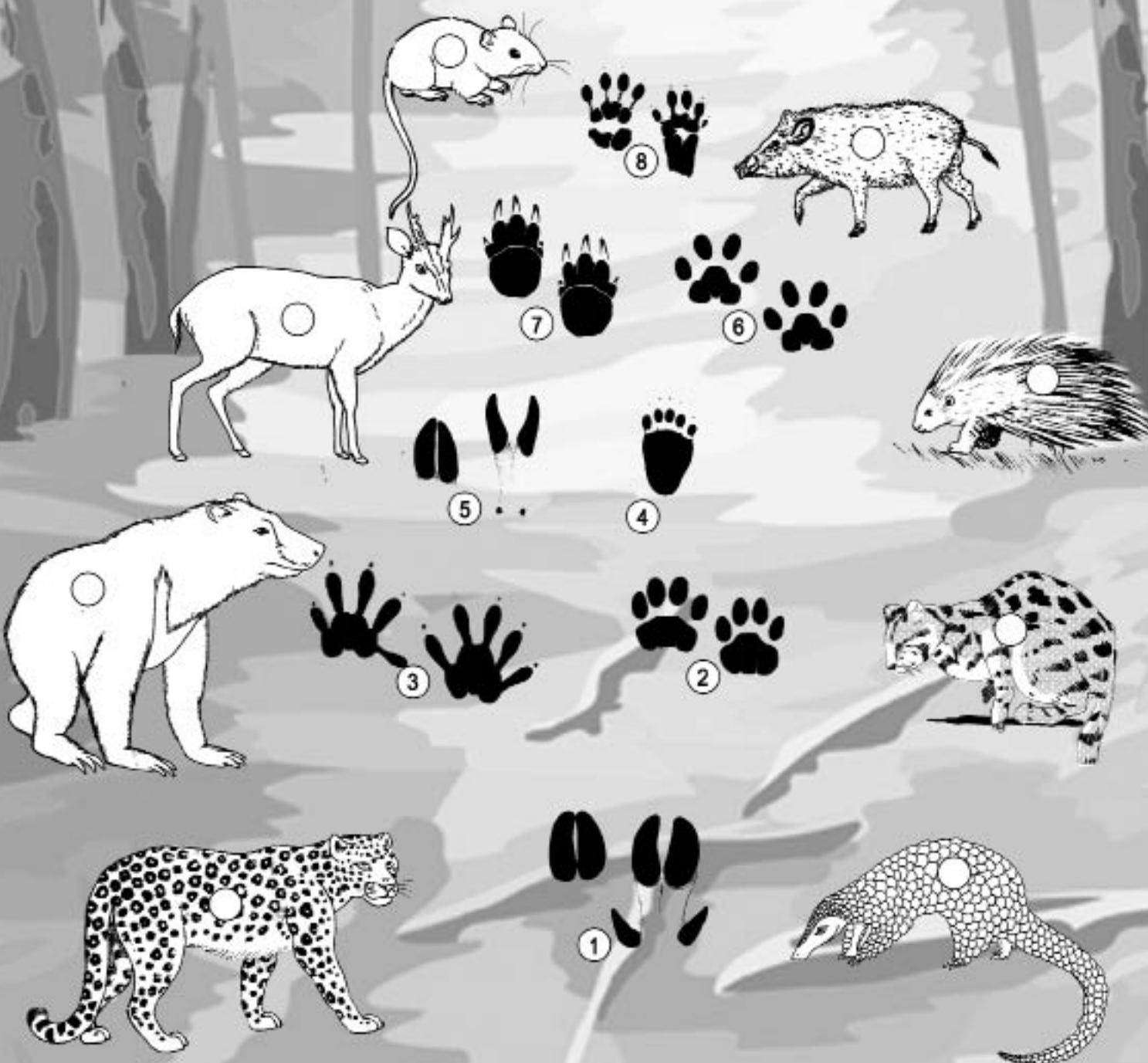
Báo gấm chuyên săn mồi vào ban đêm. Chúng thường quan sát mồi từ trên cành cây và khi phát hiện ra con mồi thì chúng nhảy phắt lên lưng con mồi, dùng hàm răng to khỏe cắn phập và giết chết con mồi trong tích tắc.

Nhờ có kỹ thuật săn mồi điêu luyện mà báo gấm có thể săn được cả những loài mông guốc to lớn có kích thước gấp mấy lần chúng như trâu, bò.

LÂN THEO DẤU CHÂN

Pù Luông là ngôi nhà của rất
nhiều loài động vật. Mỗi loài lại có
dấu chân khác nhau. Bạn thử
nhìn vào dấu chân rồi đoán
tên của loài vật đó nhé.

TAI HỘA ĐẦU ĐỜI

Nắng ấm lên rồi. Cả cánh rừng như bừng tỉnh giấc sau một mùa đông lạnh giá. Họ nhà chim thi nhau hót từ sáng tối giờ như thể chưa bao giờ được hót. Bầy voọc đang chạy nhảy rầm rầm từ cành này sang cành khác. Bọn nhà sóc nâu cũng chẳng kém, chúng đuổi nhau chí chóe. Trong hang tối, bầy hổ con được mẹ ủ ấm, vẫn đang ngọt ngào. Hổ mẹ nằm bên vuốt ve chúng mẫn nguyện.

Màn đêm buông xuống cũng là lúc bầy hổ con tỉnh giấc. Mặc dù còn ngái ngủ nhưng chúng đã tranh nhau tìm vú mẹ. Lâm Bình nhỏ nhất nhưng rất hay chành chọc. Nó trèo lên lưng anh cả Lâm Sơn rồi đẩy chị Lâm An ra để chiếm chỗ tốt nhất. Sau một lát lâu nhau, Lâm An đành phải nhường cậu em út mặc dù vẫn còn đòi.

Thẩm thoát thế mà đã hai tháng. Đêm nay là lần đầu tiên lũ hổ con được mẹ dẫn ra khỏi hang và cho đi săn cùng. Chúng rón rén, rón rén từng bước một ra phía cửa hang trước sự khích lệ của mẹ. Khi gần tới cửa hang, chúng giật thót mình bởi tiếng quả rụng va vào đá. Lâm Bình liền chạy quay đầu lại thật nhanh đến nấp đằng sau mẹ khiếp cho Lâm Sơn và Lâm An được một bữa cười nghiêng ngả. Lâm Bình giận dữ đùi đầu vào bụng mẹ.

Đã đến giờ đi săn, hổ mẹ dặn dò đàn con: "Các con nhớ bám sát phía sau mẹ, đừng mai chơi kéo lạc đường." Hổ mẹ nói tiếp: "Trong rừng còn có rất nhiều bầy của con người, vì thế các con phải tuyệt đối nghe lời chỉ dẫn của mẹ, nhớ chưa!"

Lâm Sơn hỏi lại: "Con người là ai mà đáng sợ vậy?"

Hổ mẹ giải thích: "Con người là loài rất to lớn. Họ thường săn lùng và giết chết họ hàng nhà ta để nấu cao. Vì thế, các con phải hết sức cảnh giác nếu không thì khó bề sống sót."

Lũ con vâng dạ rồi bám theo gót chân của mẹ. Chúng đi hết từ quả núi này sang quả núi khác mà vẫn chẳng thấy bóng dáng con mồi nào.

Bỗng dung lũ hổ con thấy mẹ chúng nằm rạp xuống rồi ra hiệu cho chúng làm theo. Pháp... hổ mẹ nhẩy phát ra khỏi chỗ, ngoạm vào cổ một con cây khiến con vật không kịp tẩu thoát.

Lũ hổ con reo lên mừng rỡ, chạy ra khỏi chỗ nấp và đến mừng chiến thắng của cuộc đi săn đầu tiên trong đời. Lâm Bình nhảy cẳng lên rồi bắt chước kỹ thuật săn mồi điêu luyện của mẹ. Oái... nó vừa học cách nhảy xông lên bắt mồi của mẹ nhưng chẳng may rơi xuống trúng ngay phải một rễ cây, đau đe dọa.

Chén xong bữa tối và quay trở về hang cũng là lúc trời bắt đầu rạng sáng. Chúng không ngờ đi săn mồi lại thú vị đến vậy.

Đêm thứ hai, thứ ba rồi thứ tư...

Lũ hổ con dần quen với những buổi theo mẹ đi săn mồi. Lâm Bình thấy con người chẳng đáng sợ như mẹ nó nói. Mấy đêm đi săn, nó chẳng thấy bóng dáng con người đâu cả. "Có lẽ mẹ đã lo quá xa" - nó nhủ thầm như vậy. Đêm nay nó thử đi một mình xem sao. Nghĩ rồi nó xuống núi lần theo con đường mọi khi mẹ nó dẫn đi. Một lúc sau, nó không còn biết mình đang ở đâu. Nó gào lên gọi mẹ.

Mẹ nó và các anh chị nó vội lao bổ xuống thung lũng để đi tìm nó. Nó vui quá vì mẹ và các anh chị nó đã tìm được nó. Mẹ nó ôm nó vào lòng không muốn rời như sợ nó sẽ lại chạy đi mất.

Đoảng... một tiếng nổ đình tai khiến lũ hổ con vô cùng hoảng loạn, lao luân vào lòng mẹ. Thân hình to lớn của mẹ chúng đổ rạp xuống đất, máu trong người hổ mẹ trào ra. Chúng cố lay gọi mà mẹ chúng chỉ nằm im, bất động.

Chưa kịp hiểu chuyện gì đã xảy ra thì cả ba anh em đã bị cho vào một bao tải tối như hũ nút. Chúng dùng hết sức lực để thoát ra mà không sao cựa quậy được.

Lâm Sơn lấy chiếc vuốt còn yếu ớt tạo một lỗ hổng để nhìn được ra ngoài. Nó thấy mẹ nó bị cho vào một bao tải khác, buộc chặt lại. Nó lờ mờ hiểu ra chuyện gì vừa xảy ra.

Đến tối, anh em nó bị nhóm người khiêng đi hết từ quả núi này sang quả núi khác. Đến rạng sáng, chúng ra khỏi rừng và đến nơi ở của người. Chúng bị chuyển sang một chiếc lồng sắt. Ba anh em co rúm vào nhau. Lâm Bình vẫn chẳng hiểu chuyện gì xảy ra. Nó không ngừng kêu khóc gọi mẹ.

Một lúc sau, bao nhiêu người ở đâu kéo đến vây quanh cùi chúng. Mấy đứa con nít dùng que chọc vào người chúng rồi nhẹ răng cười với nhau như đang chơi một trò chơi vui. Lâm Sơn nhìn quanh nhưng không thấy bao tải có mẹ của nó đâu nữa.

Thế rồi, ba anh em chúng lại bị cho lên một chiếc xe tải chở đi. Đi mãi, đi mãi. Đói và khát khiến anh em chúng ngủ thiếp đi, chẳng còn biết trời đất là gì nữa.

Chiếc xe tải đang chạy bỗng dừng tông tốc độ, tên lái xe lạng lách khiến chiếc cùi cùi dịch chuyển khắp nơi trên xe. Cuối cùng nó đột ngột dừng lại. Thùng xe bật mở, bầy hổ con lại được một phen hoảng loạn nhưng dường như chẳng còn sức để kêu gào nữa.

Chúng lại được chuyển sang một chiếc xe khác nhưng những người ở đây có vẻ thân thiện và tốt với anh em nhà chúng hơn. Chúng được uống nước, được chén một bữa thịt gà no nê.

Ba tiếng sau, chúng được trả về một nơi và được nhốt vào một khu chuồng khá đẹp. Anh em nhà chúng còn thấy nhiều loài vật khác cũng ở đây. Một con vẹt nhanh nhẩu lên tiếng: "Chúc mừng nhé, thoát nạn rồi, thoát nạn rồi!"

Lâm Sơn hỏi: "Cậu nói gì tôi không hiểu!"

Vẹt trả lời: "Ôi, cậu thật ngây thơ. Anh em cậu vừa được đưa về trung tâm cứu hộ. Nếu không thì chắc anh em nhà cậu đã bị bán cho mấy trang trại nuôi hổ, nơi mà khi các cậu lớn thêm một chút, người ta sẽ giết các cậu để nấu cao."

Lâm Sơn hỏi tiếp: "Vậy khi nào tôi mới được quay trở về khu rừng của tôi?"

Vẹt buồn rầu trả lời: "Chắc là khó lắm vì nghe nói người ta mang các cậu từ bên Lào sang."

Lâm Sơn ôm các em vào lòng, nó không ngờ tai họa giáng xuống quá nhanh khi mấy anh em chúng còn quá nhỏ. Anh em nó sẽ chẳng bao giờ được gặp lại mẹ và sẽ chẳng bao giờ nó có dịp được quay trở lại khu rừng, nơi nó được sinh ra nữa. Dù sao thì ơn trời, anh em nó đã được cứu thoát.

Trong cơn tủi cực, Lâm Sơn nhìn các em và khẽ cất tiếng gọi náo lòng: "Mẹơi! Mẹ đâu rồi?"

Tắc kè kêu trong đêm

Cứ chiều về sẩm tối
Dưới tàn lá rùng già
Em lại nghe văng vẳng
Tiếng tắc kè xa xa

Tắc kè kêu chấn lè
Bão mưa nắng ngày mai
Kêu chấn trời nắng đẹp
Kêu lè lại mưa hoài

Em học bài sớm tối
Bố ướm hạt trống rùng
Mẹ lên nương làm rẫy
Lắng nghe trời bao giông

Tắc kè nằm đâu đó
Muôn ngàn lá xanh rùng
Em yên lòng tôi lớp
Ngắm sắc trời xanh trong

Đêm về trong thanh vắng
Tiếng tắc kè vang xa
Rùng ơi, rùng nhỡ nhẹ
Tắc kè là bạn ta...

NGUYỄN THỊ LINH
(Lớp 7A1, Trường PTCS
Thủy Nguyên, Hải Phòng)

RỪNG QUÊ EM

Quê em miền núi trung du
Sông Lam sông vỗ tựa như nhạc trời
Xa xa dãy núi cao vời
Rừng thiên nhiên vẫn xanh tươi bốn mùa
Mặc cho giông tố, mây mưa
Có rừng chắn lại không đưa lũ về
Hè về rừng hát em nghe
Đồng ca rừng đó tiếng ve rộn ràng
Gió Lào thổi đến như rang
Rừng xua cái nóng chang chang trên đầu
Rừng đây che chở muôn loài
Tranh bàn tay phả lùi người ác tâm
Rừng kia "lá phổi" âm thầm
Lọc trong không khí thang năm cho đời
Xuân về hoa nở thắm tươi
Rừng em xanh mãi một trời sông Lam...

HÚA THỊ THU

Lớp 8A2, trường THCS Trà Lân, huyện Con Cuông, Nghệ An

Nào, các chuyên gia! Hãy nhanh tay trả lời những câu hỏi dưới đây. Mỗi câu sẽ có một đáp án đúng. Những bạn trả lời đúng và nhanh nhất tất cả các câu hỏi sẽ dành được quà của Rừng Xanh.

1. Việt Nam hiện còn khoảng..... cá thể hổ ngoài tự nhiên?

- a. 100
- b. 50
- c. 30

2. Hổ là loài sống?

- a. Bầy đàn
- b. Đơn độc

3. Mồi đe dọa đối với loài hổ?

- a. Mất môi trường sống
- b. Săn bắt để nấu cao
- c. Nuôi nhốt trong các trang trại
- d. Tất cả các ý trên

4. Các chủ trang trại nuôi hổ để:

- a. Bảo tồn
- b. Kiểm lâm

5. Mực và bạch tuộc là?

- a. Động vật có xương sống
- b. Động vật không xương sống

6. Mực có thể sống được ở cả môi trường nước ngọt và nước mặn?

- a. Đúng
- b. Sai

7. Điểm chung của mực và bạch tuộc là?

- a. Có túi mực màu đen
- b. Có trí nhớ
- c. Có thể bơi rất nhanh

8. Khu vực chịu thiệt hại nặng nề nhất của biến đổi khí hậu?

- a. Đồng bằng Sông Hồng
- b. Đồng bằng Sông Cửu Long
- c. Các tỉnh Miền Trung, Tây Nguyên

9. Hậu quả của biến đổi khí hậu?

- a. Mất nhà
- b. Mất đất canh tác
- c. Đói nghèo hoành hành
- d. Tất cả các ý trên

10. Hành động nào không góp phần chống biến đổi khí hậu?

- a. Không dùng túi nilông
- b. Trồng cây
- c. Xây dựng đầm nuôi tôm trong rừng ngập mặn
- d. Tiết kiệm điện

Câu trả lời xin gửi về:
Rừng Xanh – Góc chuyên gia
Hòm thư 222 – Bưu điện Hà Nội

Giải đáp góc chuyên gia số 33

1-a	4-c	8-b
2-Bản	5-b	9-d
3-Sông Hồng	6-b	10-b
	7-c	

DANH SÁCH BẠN ĐỌC NHẬN ĐƯỢC QUÀ CỦA CHUYÊN MỤC "GÓC CHUYÊN GIA" SỐ 33

Huỳnh Văn Hiệp, Lớp 10A4, THPT An Lạc Thôn, Kế Sách, Sóc Trăng; **Phan Đăng Thành Đoan**, Lớp 7A1, THPT An Lạc Thôn, Kế Sách, Sóc Trăng; **Nguyễn Manh Cường**, Lớp 10A4, THPT An Lạc Thôn, Kế Sách, Sóc Trăng; **Nguyễn Trần Tuấn**, Lớp 6A5, THCS An Nghĩa, Lạc Sơn, Hòa Bình; **Nguy Xuân Thiện**, 41 Hùng Vương, khóm 2, phường 2, Sa Đéc, Đồng Tháp; **Nguyễn Thị Tuyết Mai**, Lớp 8A5, THCS thị trấn Mỹ Tho, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp; **Hoàng Trọng Nghia**, Lớp 6A5, THCS thị trấn Mỹ Tho, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp; **Nguyễn Ngọc Thúy Trang**, 534 Trần Hưng Đạo, phường 1, TP Cao Lãnh, Đồng Tháp; **Nông Thị Linh Trang**, THCS Quang Khê, Ba Bể, Bắc Kan; **Nông Trung Tuân**, Lớp 8A, THCS Quang Khê, Yến Dương, Ba Bể, Bắc Kan; **Mạch Thị Nguyệt**, 8A, THCS Quang Khê, Ba Bể, Bắc Kan; **Nguyễn Thành Huy**, Lớp 10A4, TPTH An Lạc Thôn, Kế Sách, Sóc Trăng; **Lê Hồng Phong**, 7A, THCS Xuân Khang, Như Thành, Thanh Hóa; **Huỳnh Thành Thảo Mỹ**, Lớp 9A1, TH-THCS Mỹ Xương, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp; **Nguy Xuân Bá**, 41 Hùng Vương, khóm 2, phường 1, Sa Đéc, Đồng Tháp; **Huỳnh Thành Minh Tiến**, Lớp 9A1, TH-THCS Mỹ Xương, huyện Cao Lãnh, tỉnh Đồng Tháp; **Hoàng Thị Hoa**, thôn 1, Quyết Tâm, Eapô, Cư Tút, Batk Nông; **Lê Hoàng Thị Loan**, thôn 1, Quyết Tâm, Eapô, Cư Tút, Batk Nông; **Hoàng Thị Thu**, Số nhà A7, thôn 1, Quyết Tâm, Eapô, Cư Tút, Batk Nông; **Nguyễn Đình Đăng**, Lớp 10A4, TPTH An Lạc Thôn, Kế Sách, Sóc Trăng; **Nguyễn Văn Thành**, Lớp 10A1, TPTH An Lạc Thôn, Kế Sách, Sóc Trăng; **Lê Trần Nguyệt Minh**, Lớp 11A2 THPT Kế Sách, Kế Sách, Sóc Trăng; **Trần Minh Tân**, Lớp 11A2, TPTH An Lạc Thôn, Kế Sách, Sóc Trăng; **Trần Duy Thiên**, Lớp 10A4, TPTH An Lạc Thôn, Kế Sách, Sóc Trăng; **Hoàng Thị Thu Hiền**, Lớp 8A, THCS Xuân Khang, Như Thành, Thanh Hóa; **Lương Thị Thu Thủy**, Lớp 8A, THCS Xuân Khang, Như Thành, Thanh Hóa; **Lê Thị Mai Thương**, Lớp 8A, Trường THCS Xuân Khang, Như Thành, Thanh Hóa; **Lương Thị Thu Thủy**, Lớp 8A, Trường THCS Xuân Khang, Như Thành, Thanh Hóa; **Lê Đăng Sơn**, Lớp 8A, Trường THCS Xuân Khang, Như Thành, Thanh Hóa; **Hoàng Thị Thu Hiền**, Lớp 8A, Trường THCS Xuân Khang, Như Thành, Thanh Hóa; **Trần Quang Thịnh**, Ấp Hòa Phú, Xuân Hòa, Kế Sách, Sóc Trăng; **Hà Duy Phong**, Số nhà 19/15/33 ngõ Phạm Hữu Biểu, phường Niệm Nghĩa, quận Lê Chân, Hải Phòng

Đáp án

"Chuyên gia cá đuối" Rừng Xanh số 33:
17 chú cá đuối

Trò chơi ô chữ Rừng Xanh số 33:

1	D	E	T	R	U	N	G
2	L	U	C	T	H	U	Y
3	L	E	T	H	A	I	T
4	S	O	N	G	H	O	N
5	L	U	O	I			
6	C	A					
7		N	U	O	C		
8	K	H	A	I	T	H	A
9	S	U	O	I	N	A	N
10	T	U	Y	E	T	C	H
11	M	I	N	H			

ĐÁP ÁN TRÒ CHƠI Ô CHỮ TRANG 18

B	A	O	T	C	E	G	I	A	X	H	U	O	Y	A	G	V	E	X	B	V
M	F	G	I	A	M	T	H	I	E	U	S	A	G	T	H	A	I	M	A	O
G	L	I	Y	T	U	P	A	O	X	N	C	M	O	H	N	E	U	L	O	K
Z	C	U	N	E	I	O	K	R	S	G	N	L	Y	M	P	Y	V	K	V	M
G	P	T	Q	A	P	K	E	L	N	E	T	K	P	O	E	I	B	H	E	L
U	P	R	F	U	M	L	A	R	G	R	O	L	H	K	H	R	U	O	E	O
Q	N	O	L	Y	O	G	R	T	I	H	T	A	V	M	C	E	G	A	W	E
N	V	N	T	I	E	T	E	M	B	E	N	A	O	X	N	N	U			
G	U	Q	H	O	A	G	D	E	N	G	A	V	I	K	I	L	O	N	G	V
K	O	O	G	J	B	E	R	V	T	K	M	C	X	A	Q	P	U	M	N	
T	E	A	V	C	R	I	U	G	M	U	E	A	T	M	V	P	H	T	S	G
M	X	T	R	U	D	E	P	K	Q	G	R	L	K	O	M	T	O	H	A	
N	C	H	O	N	G	B	U	N	G	T	V	I	H	L	O	N	G	O		
B	O	T	S	K	A	T	V	D	N	M	H	Y	O	S	A	N	E	G	H	
I	R	Y	G	S	A	M	R	T	R	U	E	A	S	K	H	B	I	O	T	

RỪNG XANH – SỐ 34

Có sử dụng tư liệu của một số báo và tạp chí khác

Ban biên tập

Vũ Thị Quyên
Trần Thùy Dương
Nguyễn Phương Dung
Ninh Phương Thảo

Cố vấn khoa học và ngôn ngữ

PGS.TS. Phạm Văn Tình

Trình bày

Golden Sky Co., Ltd.

Họa sỹ

Đào Văn Hoàng
Nguyễn Xuân Ngân
Nguyễn Thị Trang Nhung
Nông Thị Thương Giang
Nguyễn Ngọc Hoan

*Chúng tôi xin chân thành cảm ơn sự đóng góp
và giúp đỡ nhiệt tình của:*

*Ths. Bùi Quang Nghị, Viện Hải dương học
Anh Đặng Công Biểu, Chuyên gia kỹ thuật cao cấp, GIZ Bạc Liêu
Chị Lê Thanh Ngân, Cán bộ Giáo dục môi trường, GIZ Bạc Liêu
Chị Nguyễn Hải Hà, Cán bộ dự án GIZ Bạc Liêu
Chị Stefanie Gendera, Cố vấn giáo dục môi trường, GIZ Bạc Liêu*

Nguồn ảnh theo thứ tự từ trên xuống và từ trái sang

Bìa 1: Đào Văn Hoàng

Bìa 2: GIZ

Trang 26: Hoàng Loan Phương

Trang 27: ENV

Trang 28: Khu Bảo tồn Thiên nhiên Pù Luông, Bùi Đăng Phong

Trang 29: Khu Bảo tồn Thiên nhiên Pù Luông

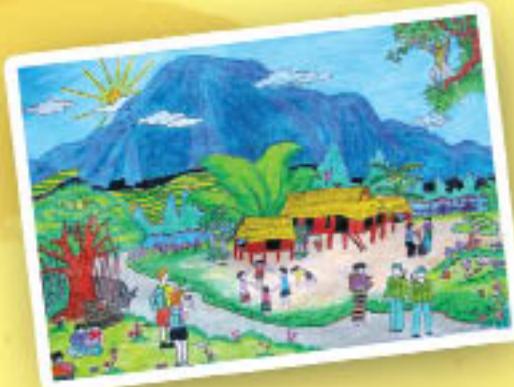

Nhà xuất bản Y học

Giấy đăng ký KHXB số 23-2013/CXB/331-185/YH

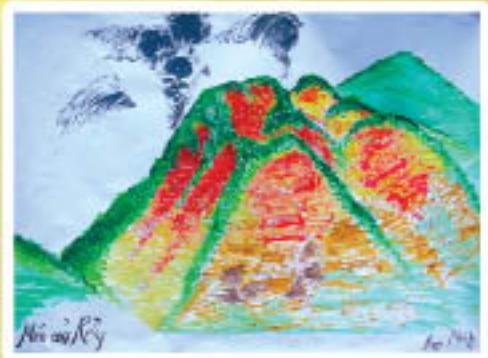
Quyết định xuất bản số 288/QĐ-YH ngày 30/7/2013

EM YÊU PÙ LUÔNG

Pù Luông thiên nhiên hoang dã, con người lương thiện
Vũ Thị Hiền

Trường THCS xã Lũng Niêm, huyện Bá Thước, Thanh Hóa

Phá rừng là cỏ tội
Hà Thị Ngọc

Trường THCS xã Phú Lệ, huyện Quan Hóa, Thanh Hóa

Cảm ơn cộng đồng đã cùng chung tay
góp sức để bảo vệ Pù Luông
Hà Tiên Đạt

Trường THCS xã Lũng Cao, huyện Bá Thước, Thanh Hóa

Để rừng ngày càng nhiều thú hơn
Lương Tuấn Kiệt

Trường THCS xã Cố Lũng, huyện Bá Thước, Thanh Hóa

Em mơ về một Pù Luông mãi xanh
Hà Thị Tùng

Trường THCS xã Thành Sơn, huyện Bá Thước, Thanh Hóa

Pù Luông niềm tự hào của chúng ta!
Hà Thị Thảo

Trường THCS Cao Sơn, huyện Bá Thước,
Thanh Hóa

env

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN

Được thành lập năm 2000, Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) là một trong những tổ chức xã hội đầu tiên tại Việt Nam chuyên sâu về lĩnh vực bảo tồn thiên nhiên và bảo vệ môi trường. Mục tiêu của chúng tôi là nâng cao nhận thức cho người dân Việt Nam về sự cần thiết của việc bảo vệ thiên nhiên và các loài động vật hoang dã (ĐVHD). Bằng các chiến lược mang tính sáng tạo và đổi mới, chúng tôi mong muốn từng bước thay đổi thái độ và hành vi của công chúng, khuyến khích người dân Việt Nam sống thân thiện với môi trường. Bên cạnh đó, ENV cũng phối hợp chặt chẽ với các cơ quan của Chính phủ nhằm tăng cường thể chế, chính sách và trực tiếp hỗ trợ các nỗ lực thực thi pháp luật trong công cuộc bảo vệ các loài động vật hoang dã đang bị đe dọa tại Việt Nam, trong khu vực và trên toàn thế giới.

Các lĩnh vực hoạt động của ENV

ENV tập trung vào ba lĩnh vực trọng tâm mang tính chiến lược bao gồm:

- Giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ các sản phẩm ĐVHD thông qua các hoạt động dài hạn, bền vững tác động tới thái độ và hành vi của cộng đồng.
- Tăng cường thực thi pháp luật thông qua việc hỗ trợ trực tiếp các cơ quan thi hành luật bao gồm cả việc huy động sự tham gia tích cực của công chúng để ngăn chặn nạn buôn bán ĐVHD trái phép.
- Phối hợp chặt chẽ với các nhà hoạch định chính sách để tăng cường thể chế, lấp đầy các lỗ hổng pháp lý, và thúc đẩy chính sách và các quyết định hợp lý có liên quan tới vấn đề bảo vệ ĐVHD.

Địa chỉ liên hệ:

Hom thư 222, Bưu điện Hà Nội

Điện thoại: 04 362815424

Email: env@fpt.vn

Website: www.thienhien.org

GlobeSof

Federal Ministry for the
Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

of the Federal Republic of Germany

Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

ĐƯỜNG DÂY NÓNG BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Nếu bạn phát hiện thấy động vật hoang dã đang bị buôn bán hoặc tàng trữ trái phép, hãy báo cho cơ quan chức năng địa phương hoặc liên lạc tới đường dây nóng miễn phí của ENV: **1800 1522**

Góp sức bảo vệ ĐVHD ở Việt Nam - Chỉ bằng một cuộc gọi!